این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

موضوع اقدام پژوهی :

چگونه ساعت تاریخ را برای خود و دانش‌آموزانم لذت بخش ساختم؟

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

تقدیر وتشکر

از مدیریت محترم مدرسه وهمه ی پرسنل محترم هنرستان فنی شهید رجائی و دبیرستان امام خمینی که با دلسوزی و راهنمایی هایشان در مدت تحقیق متحمل زحمات فراوان گردیده اند تشکر می نمایم.

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

فهرست مطالب

چکیده ۲
مقدمه: ۳
بیان مسئله: ۵
گردآوری شواهد ۱ ..... ۶
هدف های کلی درس تاریخ در دوره متوسطه ۷
الف) هدف های شناختی ۷
هدف های درسی در پایه دوم متوسطه ۹
ج) هدف های مهارتی ۱۱
هدف های درسی در پایه سوم متوسطه ۱۱
ج) هدف های مهارتی ۱۳
۱.توانایی نسبی برای تجزیه و تحلیل رویدادهای مهم تاریخی قرن های جدید و دوره معاصر و اوضاع کنونی جهان؛ ۱۳
۱- تعریف و تبیین واژه‌های کلیدی: ۱۴
۲- روش گردآوری اطلاعات: ۱۴
۳- اقدام راه حل پیشنهادی ۱۹
۴- ارزیابی نتایج گرداوری شواهد۲: ۲۳
برخی از اظهارنظرها به عنوان نمونه: ۲۴
بیان محدودیتها ۲۷
ارائه پیشنهادات ۲۸

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

منابع و پیشینه‌های مورد استفاده ۳۰

چکیده

از زمانی که به تدریس درس تاریخ پرداختم، متوجه عدم علاقه و توجه برخی از دانش‌آموزان به کلاس شده‌ام؛ که از درس، کتاب و معلم گریزان و بیشتر سعی دارند که خودشان بصورت مستقل و بدون اتکا به معلم درس را فرا بگیرند. این وضعیت چندان برای من و کلاس خوش آیند نبود بنابراین تصمیم گرفتم تا آنجا که می‌توانم وضعیت نامطلوب را دچار تغییر و تحول نموده و کلاسم را از هر لحاظ دارای شور و نشاط کافی نمایم.

نتیجه‌ای که در نهایت پس از به کار بردن راه حل‌های مختلف برای اینجانب عاید شده، شور و نشاط و علاقه به درس، همراه با فعالیت دانش‌آموزان در کلاس بوده است. که این مسئله برایم ارزش زیادی داشته است.

از دیگر مواردی که باید به آن اشاره شود کسب موفقیت دانش‌آموزان در آزمونهای مستمر و پایانی بود.

شرکت همگی دانش‌آموزان به صورت داوطلبانه در پرسش‌های کلاسی، انجام برخی تکالیف محوله و رقابت سالم در بین آنها از دیگر مواردی است که از کنار آن نمی‌توان به سادگی گذشت.

در نشست‌ها و گفتگوهایی که با همکاران مختلف داشته‌ام، در استفاده از راه‌حل‌های مذکور، بیشتر تشویق می‌شدم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

مقدمه:

تاریخ هر ملتی، نمادی از هویت آنان است که در شکل‌گیری شخصیت و هویت جوانانش، نقش اساسی خواهد داشت. تاریخ یکی از مهمترین و بهترین مآخذ تعلیم و تربیت برای انسانهاست و همانطور که گفته شده «هیچ قسمتی از فرهنگ یک جامعه به اندازه‌ی تاریخ در هویت بخشی موثر نیست».[1]

این مسئله تنها با آموزش درست تاریخ میسر می‌شود. و در این راه باید دانش‌آموزان را به گونه‌ای جذب درس تاریخ و فلسفه‌ی حاکم بر آن کرد که بعد از پایان درس، آنان خود به دنبال چرایی مسائل بروند و به غور و تحقیق در امور بپردازند.

در ارائه‌ی درس تاریخ، چه به صورت سنتی و یا شکل نوین آن، باید روحیه‌ی کنجکاوی، حقیقت‌جویی و دنبال کردن دلایل، علت‌ها و نتایج تاریخی و نقش آنها را در زندگی حال و آینده‌ی دانش‌آموزان ایجاد کنیم؛ و کاربرد تاریخ برای حال و آینده را واقعاً در روح و جان آنها و کسانیکه تاریخ را تنها حدیث گذشتگان (مردگان) می‌پندارند، به صورت علمی و کاربردی تقویت کنیم.

بقول دکتر زرین‌کوب «آنچه انسان امروز از تاریخ می‌تواند آموخت شناخت خویش است شناخت معنی حیات خویش در واقع...تاریخ تنها محدود به دنیای حاضر- زمان جاری- هم نیست؛ با دنیای گذشته و با آنچه در آینده خواهد بود نیز پیوند اتصال دارد. و ...»[2]

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

درس تاریخ در طی سالهای اخیر شاید برای اولین بار با رویکرد روشمداری و پیوند دادن مباحث تاریخ با زندگی روزمره‌ی دانش‌آموزان، با طرح مباحث متفاوت و متنوع جهت بیان جایگاه و نقش زندگی تاریخی انسان‌ها در رویکرد پژوهش در تاریخ و ارتباط تاریخ با علوم دیگر تدوین و تألیف شده است. که می‌توان این امر را نوید بخش تحولی در چگونگی تنظیم کتب درسی بحساب آورد.

اما علیرغم محسنات کتاب، به واسطهٔ سابقه ذهنی، که آن هم برخواسته از یکسری عوامل گوناگون می‌باشد، ما شاهد بی‌رمقی و علاقهٔ کم دانش‌آموزان نسبت به این درس هستیم. در صورتیکه اگر درس تاریخ به شیوه‌ای جذاب و اثرگذار ارائه شود، علاوه بر اینکه حس مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان را بر می‌انگیزاند، در شکل‌گیری هویت فرهنگی و اجتماعی نسل جوان و آینده‌ساز این دیار نیز نقش بسزایی خواهد داشت.

آنچه در پی می‌آید تنها شرح برخی از تجربه‌هایی است که در حین تدریس جهت ایجاد علاقه و طراوت بیشتر در کلاس کسب شده است. البته امیدوارم که این تجربیات برای همکارانی که در آغاز راهند مفید فایده باشد.

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

بیان مسئله:

از زمانی که به تدریس درس تاریخ پرداختم، متوجه عدم علاقه و توجه برخی از دانش‌آموزان به کلاس شده‌ام؛ که از درس، کتاب و معلم گریزان و بیشتر سعی دارند که خودشان بصورت مستقل و بدون اتکا به معلم درس را فرا بگیرند. این وضعیت چندان برای من و کلاس خوش آیند نبود بنابراین تصمیم گرفتم تا آنجا که می‌توانم وضعیت نامطلوب را دچار تغییر و تحول نموده و کلاسم را از هر لحاظ دارای شور و نشاط کافی نمایم.

در نشست‌ها و تماس‌هایی که با دیگر دبیران تاریخ (حتی در مناطق و شهرهای دیگر) داشته‌ام، به این نتیجه رسیده ام که این مسئله تنها خاص من نیست بلکه آنها هم بنوعی با این مشکل مواجه هستند و هرکدام می‌کوشند به شیوه‌ای مشکل را حل کنند و یا از شدت آن بکاهند.

در این اثنا با برخی همکاران دیگر، مدیران، معاونین و مشاوران نیز به گفت و گو پرداخته‌ام که تقریباً همگی در باب این مسئله متفق‌القول بوده‌اند.

جدای از این رجوع به برخی دفاتر ثبت نمرات نیز بر این مسئله کاملاً صحّه می‌گذاشت. همچنین با توجه به نظرخواهی‌هایی که در اوایل سال (جلسهٔ اول یا دوم) تحصیلی در باب درس مذکور انجام داده بودم، نتیجهٔ بدست آمده مؤید نظر بالا بوده است.

بنابراین از مجموع گفته‌های همکاران و یافته‌هایی که در نتیجهٔ تحقیقات مختلف کسب شده بود دریافتم که تعدادی از دانش‌آموزان نسبت به درس تاریخ علاقه‌ای نشان نداده و بسیاری از آنها درس را فقط به واسطهٔ کسب امتیاز در کنکور مورد مطالعه قرار می‌دهند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

شاید علت اصلی این مسئله آن است که هنوز جایگاه و اهمیّت درس تاریخ در نظام آموزشی ما مشخص نشده است و به آن به عنوان یک درس اصلی و پایه نگریسته نمی‌شود. دانش‌آموزان نیز صرفاً تلاش می‌کنند آن را بدون یادگیری تنها حفظ کنند، بدون اینکه درک درستی از تاریخ بدست آورده باشند. البته نباید از نوع نگاه کادر اداری مدارس و سایر دبیران غافل ماند، که خود در بی‌اهمیت جلوه دادن این درس در مقایسه با دروس دیگر و دادن انرژی منفی به دانش‌آموزان تأثیر بسزایی دارند.

گردآوری شواهد ۱

این مسئله که تا حدود زیادی فکر مرا به خود مشغول کرده بود، مرا بر آن داشت تا از کُنه مسئله آگاهی یابم؛ و با حضور در برخی از مدارس و صرف وقت بیشتری پیرامون این قضیه به جمع‌آوری نظرات همکاران مختلف روی بیاورم. که در زیر به نمونه‌هایی از گفته‌هایشان می‌پردازیم:

– **مدیرآموزشگاه :** «بعضی از دروس علوم انسانی که تاریخ هم جزوشان است، همیشه سبب خستگی و کسالت دانش‌آموزان در کلاس می‌شود. علت آن هم بنظر این است که آنها احساس می‌کنند بدون دبیر هم می‌توانند از عهدهٔ آن برآیند و ...»

– **یکی از همکاران تاریخ**: «با اینکه علاقه‌ی فراوانی به تدریس تاریخ دارم نمی‌دانم در کلاس چه کار کنم. علیرغم میلم اکثر بچه‌ها فقط از من می‌خواهند سؤال به آنها بدهم، و بعد از تعیین جواب، کاری به آنها نداشته باشم.

– **یکی از دبیران تاریخ:** «برای درس تاریخ و مثل آن (جغرافیا، علوم اجتماعی و ...) همانند دروس عربی، ادبیات و زبان اهمیت قائل نشده‌اند. اگر این درس هم جدی گرفته می‌شد (از طرف مسئولین امر)، دیگر ما از

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

روی ناچاری به کلاس نمی‌رفتیم و کلاس حکم جهنم را پیدا نمی‌کرد. و دانش‌آموز هم به ارزش درس و اهمیت آن پی می‌برد».

- **معاون آموزشی آموزشگاه:** «... زمانی که ما برای برخی از دروس مثل زبان و عربی وقت کم می‌آوریم دست به دامن دبیر تاریخ می‌شویم و البته به مرادمان می‌رسیم».

- **از دبیران تاریخ**: «... من برای بچه‌ها از اول تا آخر کتاب سؤال در می‌آورم و برخی از سؤالات مهم را گوشزد می‌کنم که همین‌ها را بخوانید دیگر کارتان نباشد».

- **اظهار نظر دانش‌آموزان** در چند محور خلاصه می‌شود: ۱- حجم زیاد کتاب ۲- اطلاعات زیاد کتاب و اینکه نمی‌توانند آن را به خاطر بسپارند. ۳- نوع بیان معلم (مونولوگ) ۴- پراکندگی مطالب و ...

بنابراین از مجموع گفته‌های همکاران و اظهارنظرهای دانش‌آموزان یکی از مشکلاتی که دامنگیر اکثر دبیران تاریخ است بی‌علاقه بودن دانش‌آموزان به درس تاریخ می‌باشد. که البته این مشکل در دورهٔ متوسطه به واسطهٔ نوع، شکل و چگونگی تألیف کتاب از شدت کمتری برخوردار است؛ ولی بسته به شرایط وجود دارد.

البته نباید از برخی از همکاران بزرگوار و تجربیات گرانبهای آن‌ها در شیوهٔ تدریس و کلاس‌داری غافل بود که در دستیابی به اهدافم بسیار از آنها استفاده نموده‌ام.

بنابراین با توجه به بررسی وضع موجود، در همه حال این دغدغهٔ خاطر را داشته و دارم که چگونه و از چه طریقی می‌توانم دانش‌آموزانم را به درس، کلاس و کتاب علاقه‌مند سازم و درس تاریخ را به درسی زنده، پویا و با نشاط تبدیل کنم؟

هدف های کلی درس تاریخ در دوره متوسطه

الف) هدف های شناختی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۱. تعمیق آشنایی با ضرورت مطالعه تاریخ و روش کار مورخان؛

۲. تعمیق آشنایی با مهم ترین تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و تمدن ایران و جهان در طول تاریخ؛

۳. آشنایی با جایگاه تاریخ ایران در تاریخ جهانی؛

۴.آشنایی با مفهوم تغییر و تداوم در تاریخ؛

۵.تعمیق آشنایی با شخصیت های مهم و موثر در تاریخ؛ با تاکید بر مفاخر ملی، دینی؛

۶.تعمیق آشنایی با جغرافیای تاریخی ایران و جهان با تاکید بر تاریخ ایران؛

۷. درک علت های پیدایش و زوال تمدن ها و دولت ها؛

۸.تعمیق آشنایی با مهم ترین آثار و بناهای تاریخی ایران و جهان.

ب) هدف های نگرشی و ارزشی:

۱.تقویت حس خودشناسی و خداشناسی از طریق تامل در تاریخ و عبرت آموزی از آن؛

۲. بزرگداشت شخصیت های بزرگ تاریخی نظیر پیامبران، امامان و مفاخر ملی، دینی، الهام پذیری از آنان و برانگیختن حس بیزاری از ستمگران و خائنان؛

۳. ارج نهادن به ارزش های اسلامی، انسانی از قبیل: عدالت طلبی، سخت کوشی، درست کاری، علم آموزی و ....؛

۴. تقویت حس میهن دوستی و ارج نهادن به خدمات و فداکاری های پیشینیان و ایجاد آمادگی برای دفاع از میهن و مقابله با تهاجم فرهنگی؛

۵.تقویت حس احترام به سایر ملت ها و پرهیز از یک سو نگری و خودبینی از طریق تأمل در دستاوردها و تعاملات تمدنی آنان و اعتقاد به سهیم دانستن همه ملت ها در تعیین سرنوشت جامعه بشری؛

۶. علاقه مندی به مطالعه تاریخ و حفظ میراث فرهنگی؛

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۷.تقویت روحیه عبرت آموزی از رویدادهای تاریخی و موثر ساختن تاریخ در زندگی و عمل.

ج) هدف های مهارتی

۱. برخوردار شدن از توانایی نسبی برای تجزیه و تحلیل رویدادهای تاریخی؛

۲. توانایی انجام یک پژوهش ساده تاریخی و ارائه گزارش درباره موضوعات تاریخی؛

۳.توانایی استفاده از عکس، نقشه و نمودار تاریخی و تفسیر، تحلیل و مقایسه آن ها؛

۴. توانایی مطالعه روشمند و موثر نوشته های تاریخی؛

۵.توانایی استدلال درباره اهمیت تاریخی ایران و منافع ملی؛

۶.توجه و حساسیت عملی نسبت به میراث تمدنی و فرهنگی بشر به ویژه، میراث فرهنگی و تمامیت ارضی کشور.

هدف های درسی در پایه دوم متوسطه

الف) هدف های شناختی

۱. تعمیق آشنایی با مفهوم زمان، تغییر، تحول و تداوم در تاریخ؛

۲. تعمیق آشنایی با علت های اهمیت مطالعه تاریخ و نقش آن در زندگی انسان؛

۳. آشنایی با علت های اهمیت مطالعه تاریخ و نقش آن در زندگی انسان؛

۴. تعمیق آشنایی با مهم ترین تحولات سیاسی،اجتماعی ایران و جهان، از قدیم ترین اعصار تا قرن دهم هجری (شانزدهم میلادی)؛

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۵. تعمیق آشنایی با مهم ترین تحولات فرهنگی و تمدنی ایران و جهان تا قرن دهم هجری با تاکید بر تاریخ ایران؛

۶. آشنایی با جایگاه ایران و ایرانیان در تاریخ جهانی تا قرن دهم هجری؛

۷. درک تحول و تداوم در تاریخ ایران تا قرن دهم هجری؛

۸. درک تحول و تداوم در تاریخ تمدن بشری تا قرن دهم هجری؛

۹.تعمیق آشنایی با نقش پیامبران در تاریخ بشر؛

۱۰.درک علت های پیدایش و زوال تمدن ها و دولت ها تا قرن دهم هجری؛

۱۱. تعمیق آشنایی با جغرافیای تاریخی ایران و جهان تا قرن دهم هجری؛

۱۲.تعمیق آشنایی با مشهورترین شخصیت ها و افراد موثر در تاریخ ایران و جهان تا قرن دهم هجری؛

۱۳. تعمیق آشنایی با مهم ترین آثار و بناهای تاریخی ایران و جهان تا قرن دهم دهم هجری؛

۱۴.آشنایی با نقش اسلام و تعالیم اسلامی در تحولات تاریخی تا قرن دهم هجری؛

۱۵.آشنایی با نقش ایرانیان در شکل گیری و شکوفایی تمدن اسلامی .

ب) هدفهای نگرشی و ارزشی

۱. علاقه مندی به مطالعه تاریخ و میراث فرهنگی؛

۲.تقویت حس خودشناسی و خداشناسی از طریق تأ مل در تاریخ دوره مورد نظر و عبرت آموزی از آن؛

۳.بزرگداشت شخصیت های تاریخی، نظیر پیامبران و امامان همراه با الهام گرفتن از آنان و برانگیختن حس بیزاری از ستمگران و خائنان؛

۴.ارج نهادن به ارزشهای اسلامی، انسانی از قبیل عدالت طلبی، سخت کوشی، علم آموزی و درست کاری؛

۵. تقویت حس خودباوری ملی و دینی ، آمادگی برای دفاع از میهن و مقابله با تهاجم فرهنگی؛

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۶. دست یابی نسبی به بینش و نگرش تاریخ؛

۷.احترام به سایر ملت ها و پرهیز از یک سو نگری و خودبینی از طریق اندیشیدن در دستاوردها و تعاملات تمدنی آنان تا قرن دهم هجری؛

۸.تقویت علاقه به میراث فرهنگی و حفظ آن به ویژه میراث ایرانی – اسلامی؛

۹. تقویت حس همدلی با مسلمانان جهان.

ج) هدف های مهارتی

۱.توانایی انجام یک پژوهش ساده تاریخ و ارائه گزارش درباره موضوعات تاریخی تا قرن دهم هجری؛

۲. توانایی نسبی برای تجزیه و تحلیل رویدادهای مهم تاریخی تا قرن دهم هجری؛

۳.توانایی مطالعه روشمند و موثر نوشته های تاریخی تا قرن دهم هجری؛

۴. توانایی اولیه برای تجزیه ، تحلیل و مقایسه عکس ها ، نقشه ها و نمودارهای تاریخی و بهره گیری علمی از آثار و منابع تاریخی،

۵. توانایی استدلال درباره اهمیت تاریخی ایران تا قرن دهم هجری؛

۶.توجه و حساسیت عملی نسبت به میراث فرهنگی ملی و جهانی و تمامیت ارضی کشور؛

۷.توانایی ترسیم خط زمان و تقسیم آن؛

۸.توانایی استدلال درباره اهمیت تمدن اسلامی و جایگاه تاریخی ایران تا قرن دهم هجری.

هدف های درسی در پایه سوم متوسطه

الف) هدف های شناختی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۱. تعمیق آشنایی با مهم ترین تحولات سیاسی – اجتماعی ایران و جهان از قرن دهم هجری تا کنون، با تأکید بر تاریخ ایران؛

۲.تعمیق آشنایی با مهم ترین تحولات فرهنگی و تمدنی ایران و جهان از قرن دهم تا کنون با تاکید بر تاریخ ایران؛

۳. درک تحول و تداوم در تاریخ ایران و جهان از قرن دهم تا کنون؛

۴. تعمیق آشنایی با استعمار و امپریالیسم جهانی و تاثیر آن در تاریخ معاصر ایران؛

۵.تعمیق آشنایی با قیام ها و نهضت های سیاسی – اجتماعی و مبارزات ضد استعماری و ضد استبدادی در تاریخ ایران از صفویه تا انقلاب اسلامی؛

۶.تعمیق آشنایی با علت ها و تاریخچه ی انقلاب اسلامی و رهبری امام خمینی؛

۷. تعمیق آشنایی با نقش زنان در تاریخ معاصر ایران و جهان؛

۸.تعمیق آشنایی با نقش دین و علمای دینی ایران از دوره صفویه تا کنون؛

۹.تعمیق شناخت دشمنان انقلاب اسلامی و شیوه های مقابله با آنان؛

۱۰.آشنایی با پیامدها و دستاوردهای داخلی و خارجی انقلاب اسلامی؛

۱۱.تعمیق آشنایی با مهم ترین شخصیت های تاریخی ایران و جهان در قرن های جدید و دوره معاصر با تاکید بر تاریخ ایران؛

۱۲.آشنایی با جغرافیای تاریخی ایران و جهان در قرن های جدید و دوره معاصر؛

۱۳.شناخت مهم ترین مسائل و بحران های سیاسی – اجتماعی جهان امروز؛

۱۴.تعمیق آشنایی با مهم ترین آثار و بناهای تاریخی ایران و جهان از قرن دهم هجری تا کنون.

ب) هدف های نگرشی و ارزشی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۱.تقویت حس خودباوری ملی و دینی و آمادگی برای دفاع از کشور؛

۲.تقویت عبرت آموزی از رویدادهای تاریخی قرن های جدید و دوره معاصر و موثر ساختن تاریخ در زندگی و عمل؛

۳.افزایش علاقه به مطالعه تاریخ به ویژه تاریخ ایران و جهان در قرن های جدید و دوره معاصر؛

۴.ایجاد حساسیت به رویدادها و تحولات سیاسی – اجتماعی عصر حاضر؛

۵.الهام پذیری از زندگی ومبارزات مردم و شخصیت های بزرگ قرن های جدید و دوره معاصر، در زندگی فردی و اجتماعی و بیزاری از ستمگران و خائنان؛

۶.تقویت روحیه مبارزه با استکبار جهانی و دشمنان ایران و انقلاب اسلامی؛

۷.تقویت نگرش مثبت به رهبری امام خمینی (ره) و نظام ولایت فقیه.

ج) هدف های مهارتی

۱.توانایی نسبی برای تجزیه و تحلیل رویدادهای مهم تاریخی قرن های جدید و دوره معاصر و اوضاع کنونی جهان؛

۲.توانایی مطالعه روشمند و موثر نوشته های تاریخی مربوط به تاریخ در قرن های جدید و دوره معاصر؛

۳.توانایی انجام یک پژوهش ساده تاریخی و ارائه گزارش درباره موضوعات تاریخی مربوط به قرن های جدید و دوره معاصر؛

۴.توانایی تجزیه، تحلیل و مقایسه عکس ها، نقشه ها و نمودارهای تاریخی و بهره گیری علمی از آثار و منابع تاریخی؛

۵.مشارکت فعالانه در برنامه های ملی و دینی؛

۶.توانایی تشخیص دشمنان کشور و اسلام؛

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۷.توجه و حساسیت عملی نسبت به تمامیت ارضی کشور و ارزش های ملی – دینی.

۱- تعریف و تبیین واژه‌های کلیدی:

علاقه در کلاس: سلامت و شور و نشاط فضای محیط‌های آموزشی.

تاریخ: از نظر واژگان در زبان‌های مختلف کاربردهای معین و مشابهی دارد و به معنای نقل و قایع و حوادث گذشته، بررسی، قضاوت، تحقیق و کنکاش و ... بکار می‌رود.[۳]

اما تاریخ را بسیاری از صاحبنظران تلاش و کوششی روشمند برای تحلیل و ریشه‌یابی ابعاد مختلف حیات اجتماعی انسان در بستر زمان آنهم به قصد فهم «اکنون» به یاری «گذشته» می‌دانند.[۴] به تعبیر دیگر علم مطالعه اکنون، در پرتو گذشته را تاریخ می‌دانند.

تاریخ پویا: منظور کارکرد تاریخ در سه حوزهٔ علوم انسانی می‌باشد: الف) تاریخ به منزلهٔ راهنمای عمل اجتماعی از طریق انتقال مفاهیم و مضامین و رویدادهای گذشته به حال ب: تاریخ به منزلهٔ نهادی برای آموزش، انتقال و اشاعهٔ مدنیت. ج: تاریخ به منزلهٔ نهادی برای سازماندهی و ساماندهی امور سیاست، جامعه، فرهنگ و اقتصاد در حال و آینده[۵]

۲- روش گردآوری اطلاعات:

غیراز مشاهده‌ی مستقیم آنچه که خود در کلاس با آن مواجه بودم، از مصاحبه و پرسش‌نامه نیز جهت جمع‌آوری اطلاعات بهره گرفتم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

پرسشنامه را به صورت باز انتخاب نمودم (در حد نظرخواهی) و آن را در بین دانش‌آموزان خود توزیع نمودم. با توجه به فرصتی که در اختیارشان قرار داده بودم از آن‌ها خواستم که با دقت به پرسشها پاسخ داده و نقطه نظرات خودشان را بدون درج نام و نام‌خانوادگی و هرگونه ترس و هراس از عاقبت اظهارنظر، با خاطر آسوده بنویسند. مصاحبه‌ها هم به واسطهٔ اینکه حساسیت‌های احتمالی همکاران را سبب نشود به صورت رسمی انجام نشدند، بلکه بیشتر به صورت عادی و خودمانی برگزار شد (با برخی همکاران تاریخ، مدیران، مشاوران و دبیران دیگر رشته‌ها). بنظر اینجانب مطالبی که از طریق گفت‌وگوی عادی بدست می‌آید به حقیقت نزدیکتر می‌باشد. بخشی دیگر از کارم را برای کسب اطلاعات معطوف به دفاتر ثبت نمرات درس تاریخ نمودم.

در عین حال پس از مطالعه و بررسی اطلاعات جمع‌آوری شده عوامل مؤثر بر بی‌علاقگی دانش‌آموزان را نسبت به درس «تاریخ» اینچنین دسته‌بندی نمودم.

الف: عوامل مرتبط با کتاب درسی

نظام آموزش و پرورش در کشور ما بر پایه‌ی کتاب محوری و همچنین با تکیه بر حافظه و در نهایت آزمونی سنتی در پایان ترم استوار است.

باید بیان شود که ویژگیهای کتب درسی، بر آموزش دانش‌آموزان از تأثیر بسزایی برخوردار است.

کتاب «تاریخ» دوره‌ی متوسطه که بیش از یک دهه در عرصه‌های آموزشی مورد استفاده بوده است، علیرغم ماهیت علمی و روشمند خود نیاز به بازنگری مختصر و جزئی‌ای دارد تا به کیفیت و ارزش علمی آن افزوده شود. در زیر به برخی از ایراداتی که در باب کتاب قابل طرح است اشاره می‌شود:

- در تبیین چارچوب مفهومی تاریخ تلاش در خور توجهی انجام نشده است. و حتی کتاب تعریفی صحیح از «تاریخ» ارائه نکرده است. همچنین دانش‌آموز باید قبل از فراگیری منابع تحقیق، با تاریخ و اهمیت و

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

ضرورت آن در زندگی بشر، و نیز انواع مکاتب تاریخ نگاری آشنا شود. جهت‌گیری کلی تاریخ را بشناسد و دریابد که تاریخ، علمی زنده و تأثیرگذار در سرنوشت فعلی و آینده ی بشر است.

- در کتاب جای آشنایی با برخی از مورخان و اهداف و شیوه‌ی کار آنها، که موجب جذابیت آن می‌شود کاملاً خالی است.

- در صورت معرفی برخی از سایت‌ها مثل سایت موزه‌ها و کتابخانه‌های الکترونیکی و ... مسلماً به زیبایی و غنای کتاب افزوده می‌شد و باعث افزایش علاقه‌مندی دانش‌آموزان نسبت به مباحث کتاب می‌شد.

- مشکل‌دیگری که قابل طرح است عدم تناسب حجم کتاب با مقدار زمان اختصاص یافته در یک دوره (خصوصاً در ترم دوم) است. که واقعاً سبب آزار معلم و دانش‌آموز می‌شود، بنوعی که هم معلم نتواند قابلیت‌های خودش را عرضه کند و هم دانش‌آموز به واسطه بارش اطلاعات و فشار زیاد از درس و کتاب و محیط کلاس بیزار شود.

ب: علل مرتبط با دبیران تاریخ

«منقول است که تعلیم و تربیت بد، هنگامی واقع می‌شود که رشته‌ای از کلمات از جزوات درسی معلم به دفتر دانش‌آموزان سرازیر می‌شود، بدون اینکه ذهن هیچ یک از این دو را به تکاپو بیندازد»[۶]

در هر نظام آموزشی، معلم یکی از ارکان آموزش محسوب می‌شود و نقش رابط و واسطه بین دانش‌آموز و کتاب را به عهده دارد. کم‌ترین سستی در اجرای برنامه‌ها در جهت رسیدن به اهداف از پیش تعیین شده آموزشی، ممکن است به خیل عظیمی از مشکلات بینجامد. و بقولی رشد درصد مردودی‌ها، ترک تحصیل‌ها، اعتیاد دانش‌آموزان و دانشجویان، رشد درصد خودکشی و بسیاری دیگر از ناهنجاری‌های کلامی و رفتاری می‌تواند معلول تعلیم و تربیت باشد.[۷] در این زمینه به برخی از موانع موجود، در راه اجرای نقش معلم خصوصاً معلمان تاریخ که رسالت آنها همطراز با رسالت مورخان است اشاره می‌شود.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

- شرایط اقتصادی و اجتماعی که مشکلات معیشتی زیادی را سبب شده است (برای دبیران)، در بی‌انگیزه نمودن معلم و دانش‌آموز و در نتیجه در افت تحصیلی بسیار اثرگذار بوده است.

- پرداختن به مشاغل کاذب در کنار معلمی فرصت مطالعه را برای بهتر شدن معلم گرفته است.

- منحصر ماندن دانش و مطالعات دبیر تاریخ به آموخته‌ها و مطالعات دوران تحصیل در دانشگاه، نه تنها او را از توجه به مسائل جدید و جذاب باز می‌دارد بلکه کلاس را نیز به شکل بارزی برای او و شاگردانش همراه با کسالت و زجر می‌کند.

- به کارگیری معلمان غیرمتخصص نیز در این زمینه بسیار تأثیرگذار است. هستند معلمانی که در طول دوران تحصیل دانشگاهی (حتی زندگی خودشان) یک مقاله و کتاب تاریخی نخوانده‌اند و از مباحث ابتدایی تاریخ ایران و جهان نیز آگاهی ندارند. اما به خود جرأت می‌دهند برای پرکردن ساعات تدریس خود، ابلاغ درس تاریخ را بگیرند. جالب است بدانید که حتی برخی از آنها علاقه‌ای هم به این رشته ندارند.[۸]

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

ج: عوامل مرتبط با نظام آموزشی

متأسفانه نظام آموزشی هم اهمیت چندانی برای درس تاریخ قائل نشده است و این مسئله علاوه بر استفاده از همکاران غیرمتخصص در این رشته، از تعداد ساعاتی که برای تدریس تاریخ در نظر گرفته شده کاملاً مشهود است.

به عنوان مثال می‌دانیم که درس تاریخ معاصر در سال سوم تجربی، ریاضی، فنی و حرفه‌ای و کار و دانش، حالت تقریباً تفنّنی برای دانش‌آموزان دارد و در کنکور سؤالی از آن نمی‌آید. و یا درس تاریخ با تمام اهمیتی که دارد، در کنکور (رشتهٔ انسانی) به صورت مشترک با جغرافیا بوده و تنها ۱۵ سؤال را به خود اختصاص می‌دهد. و در اکثر رشته‌ها از ضریب بسیار پایینی برخوردار است، بنوعی که اکثر دانش‌آموزان یا وقت بسیار کمی را برای مطالعه‌اش اختصاص می‌دهند و یا اصلاً به خاطر ضریب پائینش اصلاً کاری به آن ندارند.

متأسفانه این عوامل در کنار کم توجهی و گاه بی‌توجهی مسئولان آموزشی، مدیران مدارس و ... به درس تاریخ که سبب به حاشیه راندن این درس شده، بسیار آزار دهنده است.

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۳- اقدام راه حل پیشنهادی

انتقال مفاهیم و مضامین تاریخ و شرح و بسط آن تنها با استفاده‌ی دبیران تاریخ از جدیدترین متدها و الگوهای روش تدریس میسر می‌باشد. متأسفانه آنچه که امروز ما شاهد آن هستیم استفاده از روش سخنرانی جهت تدریس تاریخ می‌باشد، که از سطح بسیار پایینی در انتقال مفاهیم آموزشی برخوردار است. زیرا مخاطبان فقط از حس شنوایی بهره‌مند می باشند. در صورتیکه از حس دیداری و لمسی نیز برخوردار شوند، یادگیری به صورت صحیح‌تر و عمیق‌تر خواهد بود. «دیگر نمی‌توان با روش‌های سنتی، جامعه و افراد آن را به سوی تحول و پیشرفت سوق داد.... همه‌ی کسانی که با روش‌های سنتی آموزش دیده‌اند، لحظاتی را بخاطر می‌آورند که نشستن سر کلاس، گوش دادن به صدای یکنواخت معلم، از برکردن مطالب درسی بدون فهم و درک، دلهره و اضطراب ناشی از امتحان، و تحمل سرزنش معلمان و والدین، چگونه موجب نفرت و گریز از کلاس، درس و محیط آموزشی می‌شد. راستی چرا؟ چرا بسیاری از فعالیت‌های آموزشی نمی‌توانستند ما را با محیط‌های آموزشی مأنوس و به یادگیری علاقه‌مند کنند؟...»[۹]

با توجه به عوامل مؤثری که سبب عدم نشاط کافی در کلاس و درس تاریخ می‌شد، سعی شده است، در حیطهٔ کاری خودم، حداقل در محدوده ی کلاس راه‌حل‌هایی برای نشاط بیشتر و علاقه‌مندی دانش‌آموزان به درس تایخ به کار ببندم.

۱- در جلسهٔ اول بعداز معارفه و برگزاری پیش‌آزمون (برای تعیین سطح)، با طرح سؤالی مبنی بر تعریف تاریخ، و اینکه چرا تاریخ می‌خوانیم، دانش‌آموزان را وارد بحث نمودم، به طوری که هر یک به فراخور حال پاسخی می‌داد. اما بعد از شنیدن پاسخهای متفاوت، با ارائه‌ی پاسخی صحیح سعی نمودم در همان جلسهٔ

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

اول، دانش‌آموزانم تعریفی درست از تاریخ را آموخته و بیاموزند که آنچه انسان امروز از تاریخ می‌تواند آموخت شناخت خویش است شناخت معنی حیات خویش.

باید بیان شود که متأسفانه در کتابهای درسی تاریخ، تعریفی جامع از آن نشده است و تاریخ را تنها حدیث گذشتگان و تاریخ اجتماعی مردگان می‌پندارد. (ر.ک. کتاب درسی دوم انسانی و متوسطه) همچنین در ادامه تابوی گرفتن نمره که یکی از مهمترین دلایل مطالعهٔ درس تاریخ برای کسب نمره‌ی قبولی در امتحان است را می‌شکنم، و با بیان این مطلب که اگر با کلاس همراهی کنند و شرایط ساده‌ام را بپذیرند، طبق آمار سالهای قبل، به راحتی قبول می‌شوند. (بخشیدن آرامش به کلاس)

۲- مشارکت همهٔ دانش‌آموزان در کلاس به دو طریق: الف: با استفاده از یکسری سؤالات برانگیزاننده و محرک در آغاز و یا در بین مباحث درسی، که این روش با توجه به پاسخهای مختلف، سبب می‌شود که بچه ها به شنیدن پاسخ صحیح بیش از پیش راغب شوند و شوق نشان دهند.

ب: گاهی هم دانش‌آموزان را ترغیب می‌کنم که در یک فاصلهٔ کوتاه زمانی یک یا دو دقیقه‌ای مطلبی یا پارگرافی را بخوانند و بعد به صورت داوطلبانه درک و استنباط خودشان را در باب آن موضوع بیان کنند. که از این طریق به خوبی جو گفت و گو در کلاس حاکم می‌شود.

۳- برای هر درس از درسهای تاریخ سعی کرده‌ام با به همراه آوردن یکی از منابع و یا گاهی چند منبع مرتبط با کلاس و درس، دانش‌آموزان را هر چه بیشتر با منابع تاریخ آشنا کنم.

که این خود در ایجاد شور و نشاط در فضای کلاس بسیار مؤثر بود. خصوصاً زمانی که بچه‌ها تصاویر برخی از کتاب‌های مرجع و مرتبط با درس را، در کتاب درسی مشاهده می‌کنند و بعد به یکباره خود آن منبع را در دست‌شان حس می‌کنند و ورق می‌زنند، برای آنها باعث تعجب می‌شود و علاقه‌ی‌شان را نسبت به درس تشدید می‌کند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۴- انتخاب گزیده‌ای از منابع (که با دقت در منزل فراهم شده است) برای قرائت در کلاس بر علاقه‌ی دانش‌آموزانم به درس افزوده و سبب تنوع در کلاس می‌شود. به عنوان نمونه در درس سفرنامه‌ها (درس ۱۰) گزیده‌ای از یک سفرنامه سبب نشاط خاطر دانش‌آموزان شده است. و یا زمانی که به زندگی نامه‌ها می‌پردازم (درس ۱۱) با انتخاب بخشی از زندگی‌نامهٔ عباس اقبال (به قلم خودش که این انتخاب به چند دلیل می‌باشد) علاوه بر اینکه کلاس سراسر گوش می‌شود به آنها هشدار می‌دهم به سبک نگارش فارسی و قلم عباس اقبال توجه کنند. که چقدر سلیس و روان است (که در این رابطه منظور دارم.)

همچنین در درسی که به تاریخ نگاری کهن و نوین اشاره می‌کند (درس ۱۴)، از هر کدام متنی را برگزیده و در کلاس قرائت می‌کنیم و بعد قضاوت را برای مقایسهٔ این دو نوع تاریخ‌نگاری به عهدهٔ دانش‌آموزان می‌گذارم.

۵- برای تفهیم بهتر سعی شده است از نقشه‌ها، نمودارها، عکس‌های تاریخی، سی‌دی و یا فیلم‌هایی که از طریق مختلف جمع‌آوری نموده‌ام استفاده نمایم. نشان دادن عکس‌های قدیمی ایران (کتاب قاسم صافی) و پخش فیلمی با نام حلقه‌های گمشده در باب عکاسی و سینمای دوره قاجار (برای درس ۷) از جمله مواردی است که به عنوان نمونه اشاره شده است.

۶- همچنین برای رسیدن به منظورم به فراخور حال از اسناد قدیمی (با طراز، حاشیه و مهر سلاطین که به صورت رنگی از روی نسخه‌ی اصل عکس گرفته شده)، نمونه‌هایی از دست نوشته‌های بزرگان علم و ادب ایران زمین (مثل مجلسی، علامه حلی، ملاصدراو...) و روزنامه‌های دورهٔ قاجار استفاده‌های مفیدی نموده‌ام.

۷- مشتاق شدن دانش‌آموزان جهت همراهی در کلاس با تهیه ی برخی از اسناد قدیمی، عکس‌ها، قباله‌های ازدواج (پدر بزرگ و مادربزرگ) شعر و فولکلور منطقه و ... که در منزلشان بود، در نوع خود حرکتی مثبت جهت علاقه‌مندی به این رشته بوده است.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

۸- تهیه و نگارش گزارش از اقسام پیشه‌ها و مشاغل، نحوهٔ خوراک و پوشاک، شیوه‌های زیستی و معیشتی در گذشته و حال و نوع مراودت و معاشرت و آداب و رسوم، از سوی دانش‌آموزان با رویکرد به تاریخ محلی و منطقه‌ای از دیگر فعالیت‌های فوق برنامهٔ مدرسه به شمار می‌آمد. که حتی برای تنوع در محیط مدرسه این گزارشها بعداز تصحیح و تنقیح در تابلوی اعلانات (مختص بچه‌ها) به معرض عموم گذاشته می‌شد.

۹- بیان برخی داستانها و سخنان طنزآمیز تاریخی جهت ایجاد فضای متبوع در کلاس از دیگر برنامه‌ها بود.

۱۰- انجام پرسش مستمر در هر جلسه به مدت ۱۰ دقیقه (تهیه‌ی سؤال به شکل‌های مختلف برای هر درس و تکثیر آن بین بچه‌ها) سبب شده است تا هم دانش‌آموزان را با نوع سؤالات امتحانی آشنا ساخته و هم از نگرانی آنها نسبت به امتحان پایانی و نمره‌ی نهایی کاسته شود.

باید بیان شود که بعد از هر امتحان سعی می‌شود که برگه‌ها بین بچه‌ها تقسیم شود (به صورت اتفاقی) و هر کدام با بیان جوابها آنهم به صورت همگانی به تصحیح سؤالات می‌پردازند. این روش سبب می‌شود که بار دیگر سؤالات مرور شود و جوابها در خاطر آنها بماند.

۱۱- طرح برخی از مباحث علمی که دانش‌آموزان مبتلا به آن هستند مثل چگونه امتحان بدهیم؟ یا روش مطالعه به شکل صحیح آن چگونه است؟ و یا نحوهٔ تست زدن و ... از دیگر فعالیت‌های فوق برنامه‌ای است که بنظر بنده تأثیر بسیار زیادی در اصلاح برخی از روش‌های نادرست داشته است. (البته به جهت محدودیت زمان در بیشتر مواقع با رضایت بچه‌ها از زنگ تفریح جهت طرح این گونه مسائل استفاده می‌شود، و یا با هماهنگی قبلی در تابلوی اعلانات برای مطالعهٔ عموم (به غیر از رشته‌ی انسانی) نصب می‌شود.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

٤- ارزیابی نتایج گرداوری شواهد۲:

نتیجه‌ای که در نهایت پس از به کار بردن راه حل‌های مختلف برای اینجانب عاید شده، شور و نشاط و علاقه به درس، همراه با فعالیت دانش‌آموزان در کلاس بوده است. که این مسئله برایم ارزش زیادی داشته است.

از دیگر مواردی که باید به آن اشاره شود کسب موفقیت دانش‌آموزان در آزمونهای مستمر و پایانی بود؛ به طوری که میانگین نمرات دانش‌آموزان در یک مدرسه پیش دانشگاهی دخترانه که دارای چهار کلاس انسانی بود، افزایش چشمگیری داشته است. این مسئله با مقایسهٔ مختصر نمرات پیش آزمون و نهایی کاملاً مشهود است. (۱۰/۵۰ به ۱۶/۲۰)

همچنین در امتحان پایانی تمامی بچه‌ها به صورت صد درصد قبول شده‌اند که این امر برایم بسیار لذت بخش بوده است.

شرکت همگی دانش‌آموزان به صورت داوطلبانه در پرسش‌های کلاسی، انجام برخی تکالیف محوله و رقابت سالم در بین آنها از دیگر مواردی است که از کنار آن نمی‌توان به سادگی گذشت.

در نشست‌ها و گفتگوهایی که با همکاران مختلف داشته‌ام، در استفاده از راه‌حل‌های مذکور، بیشتر تشویق می‌شدم.

مدیر مدرسه، معاون، مشاور و دیگر همکاران از علاقه و نشاط بچه‌ها در روزی که با درس تاریخ مواجه هستند، برایم نقل می‌کردند.

استفاده از نظرات و پیشنهادات دانش‌آموزان در اصلاح کارم بسیار راهگشا و مفید بوده است.

باید توجه داشت که ایجاد فضای لازم جهت بیان عقاید، و نظرات دانش‌آموزان در کلاس، برای ارزیابی کار معلم از اهمیت بسزایی برخوردار است.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

در اواسط هر ترم فرصتی را به بچه‌ها دادم که با آزادی کامل، بدون ذکر نام، نقطه نظرات و پیشنهادات خودشان را بنویسند. به جرأت می‌توانم بگویم با استفاده از این روش مواردی در جهت اصلاح به من گوشزد می‌شود که سالهای سال اگر من کار می‌کردم شاید متوجه آن نمی‌شدم.

به عنوان مثال من عادت داشتم که در عرض کلاس (جلوی تخته) مرتب راه بروم، که برخی از دانش‌آموزان از من خواستند که کمتر به این امر مبادرت ورزم چرا که هم سبب از بین رفتن تمرکز بچه‌ها می‌شد و هم باعث سرگیجه برای آنها.

ولی در نهایت آنچه که می‌توان در کنار چنین نکات ریز و مهمی به آن اشاره داشت این است که تقریباً همه‌ی دانش‌آموزان از افزایش علاقه و رغبت خودشان به کلاس و درس تاریخ یاد کرده بودند.

برخی از اظهارنظرها به عنوان نمونه:

- «... من در سالهای پیش از تاریخ خوشم نمی‌آمد و حتی نمره‌ی کم از آن می‌گرفتم، اما اکنون به آن علاقه‌مند شده‌ام به نحوی که اگر خدای ناکرده امسال کنکور قبول هم نشوم بازهم مطالب کتاب ازیادم نمی‌رود...»

- «از اینکه برایمان منابع مختلفی را انتخاب می‌کنید و به همراه می‌آورید بسیار ممنونم. اگر ممکن است به این کار ادامه دهید. و ما را با گذشتهٔمان بیشتر آشنا کنید».

- «کلاس تاریخ یکی از بهترین کلاسها برایم بود و گذشت زمان را حس نمی‌کردم. همیشه در این فکرم که بعداز پایان ترم جای خالی کلاس تاریخ را چگونه پر کنم؟»

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

- «از کلاس تاریخ لذت می‌برم. با توجه به صحبتهای شما نظرمان نسبت به درس و رشتهٔ تاریخ دگرگون شده است.»

- «.... لطفاً در صورت امکان دربارهٔ رشتهٔ تاریخ در دانشگاه و تحصیل آن، برایمان بیشتر صحبت کنید.»

- «نحوهٔ تدریس و کلاس داری شما عالی است. من بعد از چند سال تاریخ خواندن تازه فهمیدم تاریخ چیست و ...»

- «... لطفاً کتاب عکس‌های قدیمی ایران را دوباره برایمان بیاورید چون که در جلسهٔ قبل فرصت نشد آنرا نگاه کنیم.»

- «درس تاریخ از جمله درسهایی بود که همیشه از آن می‌ترسیدم و به راحتی قبول نمی‌شدم اما خدا را شکر امسال کلاس و کتاب برایم جور دیگری شده است و هیچ ترسی از آن ندارم...»

- «... برداشت من در ابتدا از شما و کلاس تاریخ مانند گذشته بود ولی به مرور فهمیدم که اشتباه فکر می‌کردم و ...»

- «.... دیدن اسناد، روزنامه‌های قدیمی و نسخه‌های خطی و دست نوشته‌های بزرگان هم سبب علاقهٔ من و هم سبب حیرت من شده است. باید بگویم که آوردن بعضی از کتاب‌ها (منبع) به کلاس مرا هر چه بیشتر به مطالعه و جمع‌آوری کتاب تشویق کرده است.»

در طی این مدت که به تدریس تاریخ اشتغال دارم نمی‌دانم به چه صورت است؛ شوق زایدالوصفی دارم که هر چه زودتر سرکلاس حاضر شوم. البته اینکه آیا واقعاً من توانستم به اهدافی که مد نظرم بوده دست پیدا کنم یا نه، امریست که باید قضاوت آنرا به عهدهٔ دانش‌آموزان، همکاران و دیگر اطرافیان واگذار کرد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

در عین حال معتقدم که هر وقت دبیری از کلاس با رضایت بیرون بیاید احتمالاً توانسته تا حدودی به آن اهدافی که مورد نظرش بوده دست پیدا کند. به تعبیر دیگر رفتار دانش‌آموزان و رضایت خاطر خودش در پایان کلاس بنظرم بهترین گواه بر توفیق و یا عدم توفیق آن معلم است.

من همیشه در صددم که بیش از هر کس خودم از کلاس لذت ببرم و شاد شوم تا در ادامه بتوانم این لذت و شادابی را انتقال دهم در غیراینصورت، افسرده دلی افسرده کند انجمنی را. در این اثنا ممکن است نتوانسته باشم رغبت و میل همه را نسبت به کلاس تاریخ جلب کرده باشم ولی همانطوریکه بیان نمودم از رفتار دانش‌آموزانم در بیرون از کلاس و برخوردهایی که طی سالها پس از جدایی‌شان از کلاس و مدرسه با من داشته اند، به جز ادامه‌ی راه و پیشبرد اهداف آموزشی و تغییر در جهت بهتر شدن چیزی استناط نمی‌شود.

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

بیان محدودیتها

- یکی از مواردی که بسیار آزار دهنده است، وقت بسیار کمی است که برای این درس در نظر گرفته شده است به خصوص در ترم دوم، که سبب می‌شود بسیاری از برنامه‌ها و اهداف مورد نظر به صورت ناقص اجرا شود.

- عدم همکاری جهت سفرهای علمی و بازدید از موزه‌ها به واسطهٔ عدم صدور مجوز و کمبود وسیلهٔ نقلیه.

- نبود برخی از کتابهای مرجع و منابع اصلی در کتابخانه‌های مدارس پیش دانشگاهی.

- از دیگر موانع، مشکلات اقتصادی و اجتماعی و معیشتی معلمین است که سبب شده وقت و انگیزهٔ کافی برای مطالعه نداشته باشند.

- عدم شرکت برخی از دانش‌آموزان در فعالیت‌های گروهی و شرکت داوطلبانه در پاسخ گویی به سؤالات مطروحه در کلاس از دیگر موانع در اجرای برنامه‌هایم بوده است.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

ارائه پیشنهادات

- اهمیت بیشتر به جایگاه درس تاریخ (به طور کلی)در نظام آموزشی در پویایی این رشته تأثیر بسزایی دارد.

- پیشنهاد می‌شود به اینکه نباید خود و مخاطبان خود، به ویژه نسل جوان را با اطلاعات ناچیز و اندک و بعضاً گمراه کننده یا غیر روز آمد (out- of- dete) قانع و سرگرم سازیم.

بلکه با مطالعهٔ مداوم، در رفع این نقیصه بسیار بکوشیم.

- تهیه‌ی سی‌دی‌های آموزشی- تاریخی و برخی از فیلم‌ها و نگه‌داری آن‌ها در آرشیو مدرسه از نکات بسیار مهمی است که به مدیران در هر سطحی (اداره یا مدرسه) توصیه می‌شود.

- دیگر اینکه معتقدم معلم باید به کارش عشق بورزد و عاشق باشد از حضور در کلاس لذت ببرد تا بتواند ساعات مفیدی را در کنار دانش آموزان تحربه کند.

- توصیه می‌شود نوع نگاه معلم به کلاس حالتی برابر داشته باشد و از توجه زیاد به برخی از دانش‌آموزان و غفلت از دیگر کسان پرهیز شود.

- تهیهٔ طرح درس و برنامه برای هر جلسه و مرور آن، برای موفقیت الزامی است

- توصیه می‌شود برای هر درس سؤالاتی طرح و تکثیر شود و در نهایت ۱۰ دقیقه (کمتر و بیشتر) برای پرسش مستمر وقت گذاشته شود (لازم نیست که حتماً در هر جلسه اینگونه پرسش شود گاهی به جهت

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

کمبود وقت سؤالات را در کلاس توزیع کنید، و بعد به آنها اجازه دهید که خودشان را در منزل محک بزنند، به خودشان نمره بدهند و اشتباهاتشان را تصحیح کنند.)

www.moallemsite.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید
www.moallemsite.ir

منابع و پیشینه‌های مورد استفاده

۱- رشد آموزش تاریخ ۲۵، ویژه آموزش تاریخ (۲)، دورهٔ هشتم، شماره‌ی ۲، زمستان ۱۳۸۵، تهران، دفتر انتشارات کمک آموزشی، سخن سردبیر، ص ۲.

۲- زرین‌کوب، عبدالحسین، تاریخ در ترازو، تهران، انتشارات امیرکبیر،۱۳۸۱، ص ۲۶.

۳- نوذری، حسینعلی، فلسفه تاریخ، انتشارات طرح نو، تهران، ۱۳۷۹، ص ۱۲۲.

۴- حضرتی، حسن، تاملاتی در علم تاریخ و تاریخ‌نگاری اسلامی، تهران، انتشارات نقش جهان، ۱۳۸۱، ص ۲۱ و ۲۰.

۵- نورائی، مرتضی، کارگاه آموزش تاریخ شفاهی، فصلنامهٔ تخصصی تاریخ معاصر ایران سال هشتم شماره‌ی ۲۹، بهار ۱۳۸۳، ص ۲۵.

۶- استنفورد، مایکل، درآمدی بر تاریخ پژوهی، ترجمهٔ مسعود صادقی، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۸۴، ص ۲۰۱.

۷- روزنامهٔ اعتماد، سال ششم، شماره‌ی ۱۴۵۵، ۹ مرداد ۱۳۸۶، « به مناسبت سالگرد درگذشت دکتر امیرحسین آریانپور».

۸- برای آگاهی بیشتر، ر.ک. رشد آموزشی تاریخ ۲۵، همان، نصرا... صالحی، مقالهٔ « دیوار کوتاه درس تاریخ»، ص ۴۰ -۳۱.

۹- دبیرخانه راهبردی درس تاریخ استان اصفهان، بروشور روشهای فعال تدریس درس تاریخ، شمارهٔ یک، مهر ۱۳۸۲، ص ۱.